

**Evaluarea Națională pentru elevii clasei a VIII-a, în anul școlar 2010-2011  
la disciplina Limba și literatura rromani maternă**

**Introducere**

Evaluarea Națională pentru elevii clasei a VIII-a reprezintă modalitatea de evaluare internă, sumativă a competențelor dobândite pe parcursul învățământului gimnazial. Constă în susținerea unei probe scrise, cu durata de 120 de minute.

**Structura probei de evaluare la disciplina Limba și literatura rromani maternă**

Proba de examen are în componență două subiecte. Cerințele acestora vizează evaluarea formării unor competențe de bază, prevăzute în programa școlară pentru clasele V-VIII: înțelegerea, utilizarea, și reflecția elevului asupra textelor scrise, pentru a-și atinge scopurile, pentru a-și dezvolta cunoștințele și pentru a participa la viața socială. Elevii trebuie să demonstreze abilități înțelegere și interpretare a unui text literar sau nonliterar, de reflectare asupra conținutului, de recunoaștere a informației, precum și abilitatea de alcătuire a unor tipuri diferite de texte pentru situații clar definite.

**Competențe de evaluat la disciplina Limba și literatura rromani maternă**

Proba de examen vizează competențele prevăzute în programa pentru disciplina Limba și literatura rromani maternă pentru Evaluarea Națională.

Subiectele de examen cuprind itemi proiectați pentru evaluarea competențelor specifice și, implicit, a conținuturilor asociate acestora din programa școlară a clasei a VIII-a, precum și cele prevăzute în programele școlare pentru clasele a V-a – a VII-a, ce sunt valorificate în clasa a VIII-a.

**Precizări privind evaluarea la disciplina Limba și literatura rromani maternă**

Punctajul probei însumează 100 de puncte. Se acordă 10 puncte din oficiu, iar cele 90 de puncte sunt distribuite în mod egal, câte 45 de puncte, pentru fiecare dintre subiectele I și II.

## EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2010 – 2011

Proba scrisă la Limba și literatura romani maternă

MODEL

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

### SUBIECTUL I

(45 de puncte)

#### DEL PES O TÈKSTO

“/.../ Varekana, anθ-jekh purano vaxt, le rromen sas len lenqo them, palal sar sas dino kaθar o devel. Sode vaxt nakhlās, fèri i phuv aștil te phenel. Kodova vaxtesθe, o tabòro sas p-i rig e panēsqi. Le càxre sasas jekh paše averesθe. Le murša astarenas mačhen vaj marenas e sivrăça o sastrin, thaj le zuvlă kerenas xamos thaj arakhenas le čhavorrenθar thaj le phurenθar. Anθ-jekh šukar milajesqo dīves, le drabarnă xatârde jekh baro pharimos:

- Le kale marutha čhorena bari xoli p-o amaro nămo! - phende von.

Čaćipnasθe, palal trin dīvesa, širdăs te marel jekh bari balval. Le Devla čhudine pani thaj jag p-i phuv sa i răt. Le grasta le rromenqe daranile, tha' e manuša, bare ileça, line len andre k-e càxre. Texarinăθe, p-i văzi, sa sasas phagerdo.

- So keraśa akana? – pučhenas von.

- Le čhavorre si bokhale! - akharenas le rromnă.

- Na daran, na daran phendăs o maj phuro rrom, lenqo bulibàša. Astarasa mačhen anθar o pani zi kana šukōla thaj šaj te xunavas palem i phuv./.../”

(O rromano them – palal o Župter Borkoj)

1. Xramosaren savo si o titulo, o autòro thaj e personàžură e dine literàro operaqe! **5 pùntură**
2. Sikaven anθ-e trin fràze anθar savo literaturikano čhand / mòdo si kadava tèksto (dramaturgia/ poezia/ pròza)! **5 pùntură**
3. Ambolden gazikanes o tèksto dino maj opre! **5 pùntură**
4. Arakhen e sinonimură vaś e alava: *vaxt, fèri, phenel, na, văzi!* **5 pùntură**
5. Arakhen anθ-o dino tèksto pan3 muršikane navnă / substantivură! Keren lença veste propozicie! **5 pùntură**
6. Arakhen e kernavnă / vèrbură save si ka-o mòdo indikativo, ka-o imperfèkto anθar o dino tèksto. Keren lença veste propozicie! **5 pùntură**
7. Anθ-i propozicia: “*Čaćipnasθe, palal trin dīvesa, širdăs te marel jekh bari balval.*”, o subijèkto thaj o predikàto si ..... **5 pùntură**
8. I paśnavni / adžektivo “*o maj phuro*” si ka-e komparaciaqo gràdo:..... **5 pùntură**
9. Arakhen i fòrme save si ka-o kèzo genitivo. **5 pùntură**

**SUBIECTUL al II-lea**

**(45 de puncte)**

1. Nakhaven i sintagma “o *terno rrom*” anθar savorre siklile kèzură, ka-o jekhipen vi ka-o butipen! **10 pùntură**
2. Nakhaven i kernavni / o vèrbo “*kine!*” ka-e savorre vaxta e indikativo modosqe/ chandesqe! **10 pùntură**
3. Vakăr, panze propozicienθe, palal o respèkto anθar tiri famìlia! **10 pùntură**
4. Xramosaren panze propozicienθe so tume xatăren anθar o godăver phenipen: “O manuś bi rromnăqo si sar jekh kher kaj na beśel khonik.”! **10 pùntură**
5. Xramosaren grafemença e avutne ginavnă: 9, 12, 27, 182, 1396! **5 pùntură**

## EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2010 – 2011

Proba scrisă la Limba și literatura romani maternă

### BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

#### MODEL

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

#### SUBIECTUL I

(45 de puncte)

1. Vaș o lacho xramosaripen le titulosqo, le autorosqo thaj le personažurānqo. **5 pūnkturā**
2. Dikhela pes te/kana e siklōvne prinzaren anθar savo literaturikano čhand/ mōdo si kadava tēksto. **5 pūnkturā**
3. Dikhela pes sar si kerdo o amboldipen gazikanes. E pūnkturā si dine palal sar si čačes amboldino o tēksto, dikhindoj te na aven kerde gramatikane, leksikālo vi puntuaciaqe doša. **5 pūnkturā**
4. Dela pes po jekh pūnktu vaș svako lacho arakhlo sinonimo. **5 pūnkturā**
5. Vaș o lacho alosaripen vi o lacho prinzaripen le panze mūrśikane substantivurenqo vi vaș o lacho formisaripen le propozicienqo lenča. **5 pūnkturā**
6. Vaș o lacho prinzaripen le verburenqo vi vaș o lacho formisaripen le propozicienqo lenča. **5 pūnkturā**
7. Vaș o lacho alosaripen vi o lacho prinzaripen e subjektosqo thaj e predikatosqo. **5 pūnkturā**
8. Vaș o lacho prinzaripen e komparaciaqe gradosqo. **5 pūnkturā**
9. Vaș o lacho alosaripen vi o lacho prinzaripen e genitivosqe formenqe. **5 pūnkturā**

#### SUBIECTUL al II - lea

(45 de puncte)

1. Dikhela pes sar si nakhavdi i dini sintagma anθar e kēzurā nominativo, akuzativo, genitivo, dativo, lokativo, ablativo, sociativ-instrumentālo vi vokativo, ka-o jekhipen vi ka-o butipen, dikhindoj kana si kerde vaj na gramatikane doša. **10 pūnkturā**
2. Dikhela pes sar si nakhavdi i dini kernavni ka-o indikativo mōdo (o akanutno vaxt, o avutno vaxt, o imperfēkto, o nakhlo vaxt thaj o po but sar perfēkto), dikhindoj kana si kerde vaj na gramatikane doša. **10 pūnkturā**
3. Dikhela pes te/kana e siklōvne labāren jekh čačo xramosaripen (te na keren gramatikane, leksikālo vi puntuaciaqe doša) thaj jekh šukar xramosaripen (te si jekh ekspresivo xramosaripen). **10 pūnkturā**
4. Dikhela pes te/kana e siklōvne labāren jekh čačo xramosaripen (te na keren gramatikane, leksikālo vi puntuaciaqe doša) thaj te von xatārde e phenipnasqo sēnsu / o mandaj. **10 pūnkturā**
5. Vaș o lacho ginavnānqo xramosaripen. **5 pūnkturā**